

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет будівництва та архітектури
Кафедра архітектури

СИЛАБУС

Навчальної дисципліни
Просторове планування

другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»
ОП «Архітектура та містобудування»

Львів 2024

Опис навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 19 Архітектура та будівництво

Спеціальність: 191 Архітектура та містобудування

Характеристика дисципліни: обов'язкова

Кількість кредитів – 3

Загальна кількість годин – 90

Вид контролю: залік

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 3

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загальної кількості годин становить (%):

для денної форми навчання – 55

Метою вивчення навчальної дисципліни «Просторове планування» є дати студентам теоретичні і практичні знання щодо основ містобудування, планування території і використання земель територіальних громад. Дисципліна дає можливість одержати знання про основні завдання і шляхи планування населених пунктів та територіальних громад, навики в розробленні містобудівної документації, яка розробляється на місцевому рівні, а також в користуванні нормативною і методичною літературою щодо розроблення такої документації.

Завдання: навчити майбутніх фахівців у своїй виробничій, проектній і науковій роботі застосовувати загальнотеоретичні положення і добре володіти методикою розроблення і еколого-економічного обґрунтування містобудівної документації з обов'язковим урахуванням раціонального використання земель.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Інтегральних

ІНК01. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми інноваційного характеру у сфері архітектури, дизайну та містобудування.

Загальних

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК03. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК04. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальних(фахових)

СК01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі архітектури та містобудування у широких або мультидисциплінарних контекстах.

СК02. Здатність розв'язувати проблеми архітектури та містобудування у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК03. Здатність аналізувати, розробляти та впроваджувати архітектурно-містобудівні рішення з урахуванням соціально- демографічних, національно-етнічних, природно-кліматичних, інженерно-технічних чинників та санітарно-гігієнічних, безпекових, енергозберігаючих, екологічних, техніко-економічних вимог.

СК04. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

СК05. Здатність розробляти і реалізовувати проєкти у сфері архітектури, дизайну та містобудування.

СК06. Здатність аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію, необхідну для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування.

СК07. Здатність до проєктного моделювання і дослідження концептуальних, натурних та комп'ютерних моделей об'єктів архітектури, дизайну та містобудування.

СК08. Здатність розробляти завдання на архітектурно- містобудівне проєктування, організовувати процес проєктування з використанням даних щодо натурних обстежень, обмірних робіт, містобудівного розрахунку об'єкту проєктування.

СК09. Здатність управляти робочими процесами у сфері архітектури та містобудування, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

СК10. Здатність генерувати нові ідеї та розробляти інноваційні рішення у сфері архітектури, дизайну та містобудування.

СК11. Здатність критично осмислювати проблеми архітектури та містобудування.

СК12. Здатність розуміти методологічні основи просторового планування об'єднаних територіальних громад, особливості регіональної архітектури та планувальної структури сільських поселень.

Програмні результати навчання:

ПРН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури, дизайну та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.

ПРН02. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН03. Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно- містобудівних об'єктів і територій.

ПРН07. Здійснювати проектне моделювання, обирати цифрові технології та програмні засоби для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру, розробки і реалізації проектів у сфері архітектури та містобудування, оформлення відповідної наукової та технічної документації, виготовлення макетів і наочних ілюстративних матеріалів.

ПРН11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики.

ПРН12. Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно-містобудівних проектів.

ПРН13. Обґрунтовувати безпекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проектуванні.

ПРН14. Здійснювати авторський нагляд за реалізацією проектів у сфері архітектури та містобудування.

ПРН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проектування об'єктів архітектури та містобудування.

ПРН16. Застосовувати принципи просторового планування об'єднаних територіальних громад, населених пунктів та їх структурних елементів виробничих території, та об'єктів Культурно-побутового обслуговування сільських поселень.

ПРН17. Використовувати сучасні методи комплексного дослідження регіональної архітекткри історичної забудови, реконструкції, реновації, ревіталізації архітектурних об'єктів, пристосувати пам'ятки архітектури та містобудування до сучасних потреб.

Програма навчальної дисципліни
Розділ 1. Сутність та правові аспекти просторового та
містобудівного планування

Тема 1.1 Принципи просторового планування у контексті сталого розвитку громад. Зміст поняття «просторове планування». Забезпечення сталого розвитку територіальних громад. Основні цілі просторового та містобудівного планування.

Тема 1.2. Сутність і поняття розселення, як основи просторового та містобудівного планування. Зонування території. Процеси розподілу і перерозподілу населення у системі територіальних громад. Вплив показників густоти населення, сукупності та величини населених пунктів, співвідношення чисельності міського та сільського населення на процеси просторового та містобудівного планування.

Тема 1.3. Основи стратегічного планування. Необхідність розробки стратегії розвитку на місцевому, регіональному та загальнодержавному рівні. Етапи та порядок розроблення стратегії розвитку.

Тема 1.4. Законодавче забезпечення просторового та містобудівного планування. Опрацювання Земельного кодексу України, Законів України «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про землеустрій», «Про основи містобудування», нормативно-правових актів Уряду та міністерств у частині планування території.

Тема 1.5. Концепція інтегрованого розвитку територій територіальної громади. Інструменти інтегрованого просторового та містобудівного планування. Участь громади у плануванні територій. SWOT-аналіз. Пріоритетність збереження природного середовища при просторовому та містобудівному плануванні.

Розділ 2. Розроблення документації з просторового та
містобудівного планування.

Тема 2.1. Планування територій на місцевому рівні. Порядок та специфіка планування території на місцевому рівні. Містобудівна документація яка розробляється на місцевому рівні. Склад, зміст, порядок розроблення та оновлення містобудівної документації на місцевому рівні.

Тема 2.2. Містобудівна та землевпорядна документація з просторового та містобудівного планування. Документація що регулює просторове планування. Вихідні дані, необхідні для початку планування та розроблення відповідної документації.

Тема 2.3. Комплексний план просторового розвитку територій територіальних громад. Організація розроблення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади. Складові комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади. Основні цілі які досягаються за умови розроблення комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади.

Тема 2.4. Управління земельними ресурсами у контексті просторового та містобудівного планування. Формування земельних

ділянок за затвердженими комплексними планами просторового розвитку території територіальних громад, генеральними планами населених пунктів, детальними планами території. Функціональне зонування території. Зміна цільового призначення земельних ділянок.

Тема 2.5. Використання у практичній діяльності документації на основі якої здійснюється просторове та містобудівне планування. Внесення відомостей про об'єкти, сформовані у результаті розроблення документації до Державного земельного кадастру. Доступність та публічність документації з просторового та містобудівного планування.

Структура навчальної дисципліни

Теми	Загальна кількість годин			
	Всього	В тому числі		
		лекції	практичні	сам.робота
Розділ 1. Сутність та правові аспекти просторового та містобудівного планування				
Тема 1.1	4	1	1	2
Тема 1.2	4	1	1	4
Тема 1.3	8	2	2	4
Тема 1.4	8	2	2	4
Тема 1.5	8	2	2	4
Розділ 2. Розроблення документації з просторового та містобудівного планування				
Тема 2.1	4	1	1	4
Тема 2.2	4	1	1	4
Тема 2.3	8	2	2	4
Тема 2.4	8	2	2	4
Тема 2.5	8	2	2	4
Разом	90	16	16	58

Теми практичних занять

Розділ 1. Сутність та правові аспекти просторового та містобудівного планування	Кількість годин
Тема 1.1. Принципи просторового планування у контексті сталого розвитку громад	1
Тема 1.2. Сутність і поняття розселення, як основи просторового та містобудівного планування	1
Тема 1.3. Основи стратегічного планування	2

Тема 1.4. Законодавче забезпечення просторового та містобудівного планування	2
Тема 1.5. Концепція інтегрованого розвитку території територіальної громади	2
Разом за Розділ 1	8
Розділ 2. Розроблення документації з просторового та містобудівного планування	
Тема 2.1. Планування територій на місцевому рівні	2
Тема 2.2. Містобудівна та землепорядна документація з просторового та містобудівного планування	1
Тема 2.3 Комплексний план просторового розвитку територій територіальних громад	2
Тема 2.4. Управління земельними ресурсами у контексті просторового та містобудівного планування	1
Тема 2.5. Використання у практичній діяльності документації на основі якої здійснюється просторове та містобудівне планування	2
Разом за Розділ 2	8
Усього	16

Теми винесені на самостійне вивчення

Тема	Кількість годин
Система просторового планування в Україні	10
Методологія стратегічного і тактичного планування	8
Визначення засобів і методів обґрунтування планових рішень на регіональному та місцевому рівні	10
Партисипативне планування територій територіальних громад	10
Моделі розвитку територій територіальних громад	10
Вивчення організаційних механізмів планової роботи з розвитку територій та інформаційної бази забезпечення процесу планування розвитку територій	10
Усього	58

Методи навчання

1. Словесні методи (розповідь, пояснення, бесіда, лекція.)

2. Наочні методи. Технічні засоби: дидактичні матеріали (електронний варіант лекцій, комплексні контрольні роботи, презентації тощо);
технічні пристрої (мультимедійні апарати, стенди, моделі), для пред'явлення дидактичного матеріалу;
система дистанційного навчання «Moodle».

Програмне забезпечення : Acrobat 4.0;

Arc Gis 9,3;

Classic Menu for Office 2010;

Open Office 1.0;

Windows old; DIGITALS.

3. Практичні методи: практичні (графічні) роботи.

8. Методи контролю:

- 1. Усне опитування** (індивідуальне детальний аналіз відповідей студентів)
- 2. Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка** (виконання графічних робіт тощо)
- 3. Практична перевірка** (виконання практичної роботи, рішення професійних завдань і т. д.)
- 4. Стандартизований контроль** (тести).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

- Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
- Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. №2768-III. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності», 17 лютого 2011 року № 3038-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>;
- Закон України «Про землеустрій», 22 травня 2003 року № 858-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
- Закон України «Про основи містобудування», 16 листопада 1992 року №

- 2780-XII. [Електронний ресурс] – Режим доступу: -
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text>;
6. Закон України «Про Державний земельний кадастр», 7 липня 2011 року № 3613-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>;
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» від 17 жовтня 2012 р. № 1051. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text>;
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації» від 1 вересня 2021 р. № 926. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926-2021-%D0%BF#Text>;
9. Інтеграція екологічних вимог в просторові плани громад (методичні настанови) / Г.В.Айлікова, О.Г.Голубцов, Т.В.Криштоп, С.А.Лісовський, Є.О.Маруняк, Ю.М.Палеха, Л.Г.Руденко, Ю.М.Фаріон, В.М.Чехній, Л.О.Чижевська, А.Май, Ш.Хайланд, К.Якобі / Під ред. Л.Г.Руденка. Київ: Інститут географії НАН України, 2020. – 168 с.

10. Гук Я.С., Пересоляк В.Ю. Методичні вказівки для виконання лабораторно-практичних робіт з дисципліни «Районне розпланування» із коротким конспектом лекцій // Ужгород: видавництво: Ужгородський національний університет, 2009 – с.60.;
11. Савчак В10.В., Пересоляк В.Ю., Пересоляк Р.В.: Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Законодавче забезпечення кадастру нерухомості» для студентів географічного факультету за освітньо – кваліфікаційним рівнем «Магістр» та «Спеціаліст». – Методичне видання. – Ужгород, 2015.-76 с.;
12. Просторове планування у новому адміністративно-територіальному поділі. Портал Децентралізація. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12630>
13. Жукович І. А. Smart-місто як новий об'єкт статистичних досліджень: визначення терміна / І. А. Жукович // Статистика України. – К.: Інформ.-вид. центр Держкомстату України, 2015. – N 1. – С. 18–22

Допоміжна література

1. Сучасна динаміка рельєфу України / [Палієнко В.П., Матошко А.В., Барщевський М.Є. та ін.] . – К.: Наукова думка, 2005. – 268 с.
2. Ландшафтне планування в Україні / Л.Г.Руденко, Є.О.Маруняк, О.Г.Голубцов та ін.; під ред. Л.Г.Руденка. – К.: Реферат, 2014. – 144 с.
3. Лист Міністерство екології та природних ресурсів України від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650 «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування».
4. Пересоляк В. Ю., Лахоцька Е.Я. «ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ІНЖЕНЕРНИХ МЕРЕЖ» НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ до виконання практичної роботи з курсу «Кадастр міських земель» для студентів напрям підготовки: 6.080101 геодезія та землеустрій Методичне видання. – Ужгород, 2019.-34 с;
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку сільських територій» від 23 вересня 2015 р. № 995-р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995-2015%D1%80#Text>.
6. Державні будівельні норми. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://diam.gov.ua/normativno-pravovi-akti/derzhavni-budivelni-normi>.
7. Комплексний план території територіальної громади. НДПЦ ГП. URL: <https://gplan.com.ua/hromadas/kompleksniy-plan-teritoriyi-teritorialnoyi-gromadi>.
8. Маруняк Є. О. Територіальне (просторове) планування : зміст, еволюція та основні сучасні напрями [текст] / Є. О. Маруняк // Український географічний журнал. – 2014. – № 2. – С. 22–31.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Законодавство України. Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main>

2. Наукова періодика України; Нац. бібл. України ім. В. І. Вернадського. –

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/>